

تولید محتوای آموزشی:

کتابخانه‌های سبز: گامی رو به سوی آینده‌ای پایدار

تهیه کننده: دکتر موسی بامیر

کتابخانه علوم پزشکی شیراز ۱۴۰۵

کتابخانه‌ها از دیرباز به عنوان خزانة‌های دانش و مراکز تجمعی برای یادگیری شناخته شده‌اند. اما در عصر حاضر که جهان با چالش‌های جدی تغییرات اقلیمی و کاهش منابع طبیعی روبروست، نقش این مراکز از صرف نگهداری کتاب فراتر رفته و به سمت ایجاد فضایی سازگار با طبیعت تغییر مسیر داده است. مفهوم کتابخانه سبز به مجموعه‌ای از اقدامات و رویکردهایی اطلاق می‌شود که هدف آن‌ها کاهش اثرات مخرب فعالیت‌های انسانی بر محیط زیست و ترویج سبک زندگی پایداری است. مسئولیت‌پذیری زیست‌محیطی در یک کتابخانه را می‌توان در چندین حوزه کلیدی بررسی کرد. نخستین حوزه، مدیریت ساختمان و زیرساخت‌ها است. یک کتابخانه سبز تلاش می‌کند با استفاده از نور طبیعی، سیستم‌های تهویه هوشمند و کاهش مصرف انرژی، ردپای کربنی خود را به حداقل برساند. استفاده از مصالح ساختمانی بازیافتی یا تجدیدپذیر و همچنین بهره‌گیری از منابع انرژی پاک مانند خورشید، از ارکان اصلی این رویکرد است. حوزه دوم، مدیریت منابع و پسماندهاست. در یک فضای مسئولیت‌پذیر، مدیریت هوشمندانه کاغذ، مصرف بهینه آب و جداسازی دقیق مواد بازیافتی از اصول بنیادین است. با توجه به اینکه کتابخانه‌ها با کاغذ و مواد فیزیکی سر و کار دارند، حرکت به سمت دیجیتالی شدن بخشی از فرآیند، در کنار بازیافت سیستماتیک کتاب‌های قدیمی و ضایعات اداری، اهمیت دوچندان می‌یابد. بخش سوم و شاید حیاتی‌ترین بخش، نقش آموزشی و فرهنگی کتابخانه است. کتابخانه سبز تنها مکانی برای مطالعه نیست، بلکه یک مرکز آموزش غیررسمی برای آگاهی‌بخشی به جامعه است. برگزاری کارگاه‌های آموزشی درباره حفاظت از محیط زیست، نمایش مجموعه‌های مرتبط با پایداری و ایجاد فضاهای سبز در محیط کتابخانه، باعث می‌شود که مراجعان نه تنها از دانش بهره‌مند شوند، بلکه به مشارکت فعال در حفظ کره زمین ترغیب گردند. در نهایت، گذار به سوی کتابخانه‌های سبز، ضرورتی انکارناپذیر برای نهادهای فرهنگی است. این مسیر نه تنها به حفظ منابع طبیعی کمک می‌کند، بلکه تصویری از یک نهاد مدرن، آگاه و دلسوز را به جامعه ارائه می‌دهد که برای نسل‌های

آینده، محیط زیستی سالم و دانش‌آموخته‌ای با دیدگاه‌های زیست‌محیطی را به ارث می‌گذارد.